

การออกแบบสื่อการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ THAI LANGUAGE INSTRUCTIONAL MEDIA DESIGN FOR FOREIGNER

รุจโรจน์ แก้วอุไร¹
Rujroad Kaewurai¹

บทคัดย่อ

บทความนี้ประสบการณ์การไปเป็นผู้เชี่ยวชาญการออกแบบสื่อการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ ในสาขาวิชาภาษาไทย ณ มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศย่างกุ้ง (Yangon University foreigner language :YUFL) ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ประกอบด้วยประเด็น 1) บริบทมหาวิทยาลัยและการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ 2) กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยของครู YUFL 3) ปัญหาการสอนของครูผู้สอนภาษาไทย 4) แนวทางการออกแบบสื่อการสอน 5) สื่อสังคมออนไลน์กับการเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาต่างชาติ 6) การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และ 7) การพัฒนาผู้สอนทางด้านการศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษา

Abstract

This article presents an experiences as a Thai language media specialist for foreigner in Thai department of Yangon University Foreigner Language, Myanmar the issues include: 1) University context and Thai language instruction for foreigner context. 2) Instructional of YUFL Thai lecturer 3) Problem of oversea instructors in Thai language. 4) Media design 5) Social media and learning of foreign students in Thai language 6) learning across cultures, and 7) the development of YUFL instructors in educational technology.

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., ประจำภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
Assistant Professor Dr., Department of Educational Technology and Communications, Faculty of Education, Naresuan University, E-mail: rujroadk@nu.ac.th

บทนำ

บทความต่อไปนี้เป็นประสบการณ์จากการที่ผู้เขียนได้มีโอกาสไปเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาให้กับภาควิชาภาษาไทย ในมหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศอย่างกุ่ม ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งมีประเด็นต่างๆ เพื่อความเข้าใจในแนวคิดดังกล่าว ผู้เขียนจึงจะขอกกล่าวถึงบริบทดังกล่าวก่อนที่จะนำเสนอแนวคิดในการออกแบบสื่อการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติดังประเด็นต่อไปนี้

1. บริบทมหาวิทยาลัยและการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ
2. กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยของครู YUFL
3. ปัญหาการสอนของครูผู้สอนภาษาไทย
4. แนวทางการออกแบบสื่อการสอน
5. สื่อสังคมออนไลน์กับการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาต่างชาติ

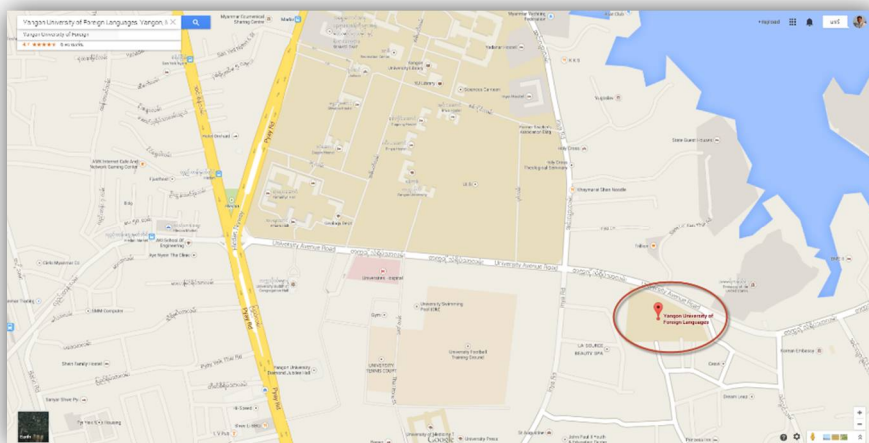
6. การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

7. การพัฒนาผู้สอนทางด้านการศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษา

บริบทมหาวิทยาลัยและการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ

1. บริบทมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศอย่างกุ่ม ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ตั้งอยู่บนถนน University Avenue ใกล้กับทะเลสาบ อินยา สถานทูตสหรัฐอเมริกา และบ้านนางองซานซูจี เปิดสอนภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ เยอรมัน ไทย รัสเซีย ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น เกาหลี จีน และภาษาพม่า ให้กับนักศึกษาเมียนมาร์ และนักศึกษาต่างชาติ มีครูอาจารย์จำนวน 300 คน นักศึกษา รว 3,000 คน

รูป 1 แผนที่ตั้งมหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศอย่างกุ่ม

การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เริ่มเปลี่ยนระบบการศึกษาจากการเรียนในระดับปริญญาตรี 3 ปี เป็น 4 ปี บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีอายุน้อยมาก ผู้ที่จบปริญญาตรีจะมีอายุราว 18 ปี ทั้งนี้ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ใช้ระบบการศึกษาเป็นแบบ 5:4:2 กล่าวคือ

- ประถมศึกษา 5 ปี (ปฐมวัย 1 ปี และ ประถมศึกษา 4 ปี)
- มัธยมศึกษาตอนต้น 4 ปี
- มัธยมศึกษาตอนปลาย 2 ปี

- อาชีวศึกษา 1- 3 ปี อุดมศึกษา 3 -6 ปี

ภาษาไทยเป็นภาษาที่นักศึกษาให้ความสนใจศึกษา ไม่แพ้ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน นักศึกษาที่จะเรียนภาษาไทยต้องมีผลการเรียนดี จึงจะสามารถเข้าเรียนสาขาวิชาภาษาไทยได้

2. การแต่งกายและวิถีชีวิตของนักศึกษา

นักศึกษาเมียนมาร์ที่มาเรียนไม่มีเครื่องแบบ แต่ยังคงอนุรักษ์การแต่งกายประจำชาติ นักศึกษาชายใส่เสื้อเชิ้ตสวมทับด้วยผ้าโสร่ง นักศึกษาหญิงสวมเสื้อ ผ้านุ่งและเสื้อพื้นเมือง ใส่รองเท้าแตะแบบคืบเป็นส่วนใหญ่ นักศึกษาของ YUFL จะสวมป้าย

แสดงบัตรนักศึกษา มีการตรวจรักษาความปลอดภัยในการเข้าสถาบันอย่างเข้มงวด นักศึกษาส่วนใหญ่จะหิ้ว

กระเป๋า หรือตะกร้าใส่ปิ่นโตอาหาร และน้ำมารับประทานในห้องระหว่างพักกลางวัน

รูป 2 YUFL

รูป 3 บรรยากาศการเรียนการสอน

3. การเรียนการสอนภาษาไทย

การสังเกตการสอนภาษาไทยของอาจารย์ชาวเมียนมาร์จำนวน 5 คนที่สอนภาษาไทยพบว่า หนังสือยังคงเป็นสื่อหลักในการเรียนการสอน มีการใช้เทปเสียงเป็นสื่อประกอบบ้างเป็นบางครั้ง กิจกรรมการสอนภาษาไทยฝึกทักษะ การอ่าน การฟัง การเขียน และการพูด กิจกรรมการสอนยังคงใช้รูปแบบการบรรยาย การอ่านนำ การออกเสียง และการอ่านตาม การอ่านเป็นกลุ่ม และการทดสอบความเข้าใจเป็นรายบุคคล การเรียนรู้ทางภาษายังคงเป็นการท่องจำมากกว่าความเข้าใจ อาจารย์บางท่านมีการนำเกม เป็นกิจกรรมใช้ในการสอนบ้าง นักศึกษาส่วนใหญ่ขี้อาย และไม่กล้าถามหรือมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกับอาจารย์ แต่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาบรรยากาศเป็นไปอย่างมีมิตรภาพ อาจารย์ให้ความสำคัญกับตนเองกับนิสิต อาจารย์ส่วนใหญ่จดจำ และรู้จักนักศึกษาได้ดี นักศึกษาทุกคนจะได้รับการตั้งชื่อเป็นภาษาไทย เช่น ยินดี เก็บตะวัน น้ำหนาว จินตนา เป็นต้น

ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยพบว่า การออกเสียงภาษาไทยที่ถูกต้อง เป็นปัญหาสำคัญสำหรับ ผู้สอนและผู้เรียน อาจารย์บางท่านที่มีประสบการณ์เคยมาเรียนที่เมืองไทยจะสื่อสารเป็นภาษาไทยกับนักศึกษาในเวลาสอน ส่วนอาจารย์ที่ยังมีประสบการณ์การใช้ภาษาไทยน้อยจะสื่อสารกับนักศึกษาเป็นภาษาเมียนมาร์

กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยของครู YUFL

ครูผู้สอนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศอย่างกุ่ม ทั้งหมดสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท บางคนจบการศึกษาทางการสอนภาษาพม่า บางคนจบมาทางด้านชีววิทยา แต่ได้รับการศึกษาเพิ่มเติมด้านภาษาไทยจากการอบรม และกระทรวงต่างประเทศสนับสนุนทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในจำนวนคณาจารย์ทั้งหมด 8 ท่าน มีอาจารย์ 2 ท่าน ได้มาศึกษาต่อระดับปริญญาโทสาขาวิชาภาษาไทย จบภาคเนื้อหา ที่มหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นระยะเวลา 1 ปี ด้วยข้อจำกัดการขาดแคลนอาจารย์ทำให้อาจารย์ต้องเดินทางกลับไปทำวิทยานิพนธ์ที่มหาวิทยาลัย และติดต่อกับประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ผ่านสื่อทางไกล เช่น โทรศัพท์ e-Mail และเปิดโอกาสให้อาจารย์อีกสองท่านได้มาเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยนเรศวร

รูป 4 กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยของ YUFL

การได้มาเรียนต่อด้านภาษาไทยในประเทศแม่ของเจ้าของภาษาทำให้การออกเสียงภาษาไทยของอาจารย์ทั้งสองคนทำได้ดี ชัดเจน และมีความมั่นใจในการสื่อสาร สังเกตได้จากอาจารย์สองท่านที่ยังไม่ได้มาเรียนต่อที่ประเทศไทย จะขาดความมั่นใจในการสอน โดยเฉพาะเมื่อมีผู้สังเกตการณ์สอนที่เป็นเจ้าของภาษาร่วมฟังอยู่ด้วย และจากการที่ผู้เขียนได้สอบถามนักศึกษาถึงอาจารย์ชาวไทยที่เรียนด้านพม่าศึกษา และมาปฏิบัติการสอนภาษาไทยที่ YUFL นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าอาจารย์ชาวไทยยังออกเสียงเมียนมาร์ไม่ชัดเจนเช่นกัน ดังนั้นการเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนอาจารย์ชาวไทย กับชาวเมียนมาร์ และการให้โอกาสนักศึกษาไทย และนักศึกษาเมียนมาร์ ได้มีโอกาสเดินทางไปแลกเปลี่ยนในประเทศแม่ของเจ้าของภาษาจึงเป็นวิธีการที่สร้างประสบการณ์และความมั่นใจในการใช้ภาษาของอาจารย์และนักศึกษาในฐานะของผู้ที่ออกแบบการสอนโดยการใช้สื่อการสอน เพื่อสร้างความสนใจในการเรียน พบว่า การที่จะพัฒนาครูสอนภาษาไทยของ YUFL เป็นเรื่องที่ท้าทาย และต้องเปลี่ยนแนวคิดจากความตั้งใจเดิมพอสมควร กล่าวคือบริบทมหาวิทยาลัย กระบวนการเรียนการสอน แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของประเทศเมียนมาร์แตกต่างจากในมหาวิทยาลัยนเรศวรพอสมควร ก่อนการเดินทางได้วางแผนที่จะส่งเสริมให้มีการนำสื่อการสอนในอินเทอร์เน็ต อย่างโซเชียลมีเดีย เช่น องค์กรความรู้เกี่ยวกับเรื่องการศึกษา การใช้ เฟซบุ๊ก สนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้ชีวิตทัศน์ 2.0 ใน YouTube แต่เมื่อไปสังเกตการณ์สอนในห้องเรียน พบว่า ห้องเรียนของ YUFL ยังไม่มีการวางระบบเรื่องเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้าสู่ห้องเรียน แต่จากการสังเกตพบว่าอาจารย์สามารถใช้เฟซบุ๊กได้ผ่านโทรศัพท์มือถือ ทำให้การอบรมออกแบบการผลิตสื่อการเรียนการสอน ต้องปรับให้เหมาะสมกับบริบทของ YUFL กล่าวคือ การอบรมต้องใช้สื่อพื้นฐาน เช่น การสร้างบทเรียน Microsoft PowerPoint ประกอบเสียงบรรยาย การบันทึกเสียง การตัดต่อเสียง การสร้างสื่อวีดิทัศน์จากภาพถ่ายด้วยโปรแกรม ProShow Gold

ปัญหาการสอนของครูผู้สอนภาษาไทย

1. ปัญหาด้านการออกเสียง

จากการสังเกตการณ์การสอนของครูชาวเมียนมาร์ที่สอนภาษาไทย พบว่า การออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้อง เป็นเรื่องยาก เพราะภาษาเมียนมาร์ ออกเสียงหนัก สั้น และห้วน แต่ภาษาไทยมีการผัน

เสียงวรรณยุกต์สามัญ เอก โท ตรี จัตวา เสียงพูดมีเสียงต่ำ เสียงสูง การพูดภาษาไทยให้ไพเราะจะต้องลากเสียงยาว ในขณะที่ชาวเมียนมาร์จะออกเสียงสั้น ดังนั้นจึงทำให้การออกเสียงที่ถูกต้องทำได้ยาก ยกเว้นกลุ่มชาวไทยใหญ่ การออกเสียงภาษาที่ถูกต้อง ควรเริ่มสอนจากทักษะการฟัง การพูดก่อน แล้วจึงค่อยเริ่มจากการสอนอ่านเขียน เพราะนี่เป็นวัฒนธรรมชาติที่มนุษย์ใช้ในการเรียนรู้ภาษา ทำให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว และสนุกกว่า การที่ไม่ได้เป็นเจ้าของภาษา และมีประสบการณ์การพูดภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ทำให้ครูชาวเมียนมาร์ขาดความมั่นใจในการสื่อสารกับนักศึกษา

2. ปัญหาการออกเสียง ร ล

การออกเสียง ร เรือ ซึ่งต้องกระดกลิ้น ส่วน ล ลิ้ง ไม่กระดกลิ้น เป็นปัญหาของการเรียนการสอนภาษาไทย ไม่เว้นแม้กระทั่งนักเรียนไทยเอง การฝึกให้นักศึกษาชาวเมียนมาร์ เข้าใจในการออกเสียง ร และ ล จึงเป็นปัญหาในการออกเสียงที่ถูกต้องเช่นกัน แต่ยังเป็นปัญหาที่ไม่มากสำหรับการฝึกที่ถูกต้อง

3. ปัญหาชั่วโมงการสอนมาก

ครูสอนภาษาไทยที่ YUFL มีชั่วโมงสอนมาก ทำให้ขาดการเตรียมการสอน และใช้เทคนิคการสอนที่ทำให้ห้องเรียนสนุกสนานด้วยวิธีการสอนที่หลากหลาย การจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครูให้กับครูสอนภาษาไทยที่ YUFL ต้องอาศัยช่วงเวลาหลังเลิกสอนเวลา 15.00 น. เป็นต้นไป ทำให้มีเวลาในการฝึกอบรมเป็นช่วงสั้นๆ

4. ปัญหาการใช้สื่อและนวัตกรรมการสอน

จากการสำรวจห้องเรียนทางด้านภาษาของมหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศอย่างกุ่ม พบว่า มีห้องปฏิบัติการทางภาษา มีห้องคอมพิวเตอร์ มีวิทยุ เทป และสื่อที่ทันสมัย แต่ส่วนใหญ่การเรียนการสอนทางด้านภาษายังคงใช้หนังสือเป็นสื่อหลัก ใช้การสอบแบบบรรยาย สาธิตการสอนด้วยการอ่าน เป็นส่วนใหญ่ นักศึกษาต่างชาติที่มาเรียนภาษาเมียนมาร์ ให้ข้อมูลย้อนกลับถึงการสอนภาษาของมหาวิทยาลัย YUFL ว่าส่วนใหญ่ใช้การสอนด้วยวิธีการอ่านให้ฟัง อ่านพร้อมกัน อ่านตาม และครูยังไม่ค่อยอธิบาย และเปลี่ยนวิธีการสอนด้วยวิธีการสอนรูปแบบอื่น

จากการทดลองดาวน์โหลดวิดีโอการสอนภาษาไทย ในประเทศไทย เช่น เพลงประกอบการสอนภาษาไทย เพลงวรรณยุกต์ หรือวิดีโอการสอนทั่วไป นำไปให้ครูและนักศึกษาชาวเมียนมาร์ทดลองเรียน

พบว่าสื่อเหล่านั้นไม่สามารถนำมาใช้สอนได้ เพราะเสียงพูด หรือเสียงบรรยาย ของผู้สอน พูดเร็ว นักศึกษาฟังไม่ทัน ผู้เขียนต้องเปลี่ยนไปดาวน์โหลดตัวอย่างสื่อการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ พบว่า การออกแบบสื่อการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ ต้องออกแบบเสียงให้บรรยายช้า ชัดเจน มีการพูดซ้ำ และทวนซ้ำ สองถึงสามครั้ง และต้องมีภาษา Phonetic กำกับ และถ้าเป็นชาวเมียนมาร์ ควรจะมีภาษาพม่ากำกับด้วย ทั้งเสียงและความหมายของภาพ หรือวิดีโอ

แนวทางการออกแบบสื่อการสอน

จากประสบการณ์การเป็นผู้เชี่ยวชาญให้กับภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัย YUFL ผู้เขียนต้องปรับแนวทางการออกแบบสื่อการสอนภาษาไทยให้กับชาวต่างชาติใหม่ โดยสื่อสำหรับการเรียนการสอนต้องออกแบบให้มีเสียงบรรยาย ให้การออกเสียง ช้า และชัดเจน

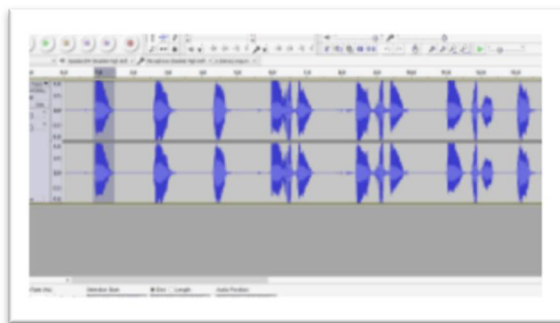
1. สื่อเสียง

การเรียนด้านภาษา ทักษะที่สำคัญในการสื่อสาร คือทักษะการ ฟังและการพูด และตามด้วยทักษะการอ่านและการเขียน ซึ่งวิธีการเรียนการสอนที่ดีที่สุด คือการใช้บทสนทนาในชีวิตประจำวัน และการสนทนากับเจ้าของภาษา แต่เนื่องจากการเรียนการสอน

ที่ต้องดำเนินการโดยผู้สอนในห้องเรียนนั้น สื่อที่จะเข้ามาช่วยให้การฝึกฟังได้ดี รองลงไปคือสื่อเสียง จากการวิเคราะห์บริบทของการใช้สื่อประเภทเสียงของภาควิชาภาษาไทย พบว่า ยังมีการใช้สื่อบันทึกเสียงประเภทเทปเสียงอยู่ มีเครื่องเล่นเทปเสียงให้สามารถนำไปใช้ใน ห้องเรียนได้ แต่เทปเสียงทำสำเนาได้ยาก และยากในการยืมไปฝึกทักษะการฟังด้วยตนเอง แต่จากการสัมภาษณ์และสังเกต พบว่า คณาจารย์ชาวเมียนมาร์ มีเครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กเป็นของตนเอง ดังนั้นถ้าจะบันทึกเสียงลงในคอมพิวเตอร์สามารถทำได้ง่าย และสะดวก

2. ซอฟต์แวร์

โปรแกรมที่ใช้ในการบันทึกเสียง มีด้วยกันหลายโปรแกรม เช่น โปรแกรม อันดับที่ 1 MAGIX Music Maker อันดับที่ 2 WavePad อันดับที่ 3 AVS Audio Editor อันดับที่ 4 Dexster Audio Editor อันดับที่ 5 GoldWave Digital Audio Editor อันดับที่ 6 NGWave Audio Editor (Jonathan Knoder, 2015) แต่โปรแกรมทุกโปรแกรมมีค่าใช้จ่าย ดังนั้นจึงเลือกโปรแกรมประเภท Free Ware ซึ่งพบว่า โปรแกรม Audacity เป็นโปรแกรมฟรีที่ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Mark Harris, 2015) เพราะไฟล์ขนาดเล็ก รองรับไฟล์ได้หลากหลายรูปแบบ ใช้งานง่าย

รูป 5 โปรแกรมตัดต่อเสียง Audacity

ในขั้นตอนการอบรมผู้เขียนได้เตรียมดาวน์โหลดโปรแกรม และเอกสารคู่มือการอบรมเป็นภาษาไทย พร้อมทั้งสไลด์การบรรยาย ประกอบการสาธิต โดยใช้เวลาในการอบรม ช่วงเวลา 15.00 – 17.00 น. ในการอบรม โดยเนื้อหาการอบรมเป็นการเตรียมคอมพิวเตอร์สำหรับการบันทึกเสียง การติดตั้งโปรแกรม การใช้โปรแกรมการบันทึกเสียง การตัดต่อเสียง การส่งออกเสียงเป็นไฟล์เสียง การเลือกใช้นิดของเสียงที่เหมาะสมในการนำไปใช้ โดยเนื้อหาที่ใช้ในการบันทึกเสียง เป็นเนื้อหาจากหนังสือบทเรียนฝึกอ่าน

ปัญหาอุปสรรคจากการอบรม พบว่า เครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กเป็นเครื่องส่วนบุคคลของครูผู้สอน ซึ่งมีคุณภาพของอุปกรณ์แตกต่างกัน บางเครื่องมีไมค์ที่คุณภาพดี บางเครื่องไมค์ไม่สามารถบันทึกเสียงได้ ต้องใช้ไมค์ภายนอก

เสียงที่ได้จะแยกออกเป็นไฟล์ ตามข้อความประกอบภาพที่ผู้เขียนวางแผนนำไปประกอบสไลด์ในการฝึกการอ่านออกเสียง

3. การสร้างสไลด์ประกอบเสียงบรรยาย

ในการสร้างสื่อประกอบการสอนในลักษณะของสื่อที่มีภาพ เสียง ผสมผสานการฝึกการออกเสียงที่ถูกต้อง ผู้เขียนได้นำแนวทางการฝึกการออกเสียงภาษาไทยของครูที่สอนภาษาไทยให้กับชาวเยอรมันมาเป็นแนวทางในการออกแบบ โดยครูที่สอนใช้บัตรคำเป็นรูป พ่อ แม่ ลูก และรูปหัวใจประกอบประโยคในการ

ฝึกออกเสียง เช่น คำว่า พ่อ, แม่, ลูก, พ่อ รัก แม่, แม่ รัก พ่อ, พ่อ รัก ลูก, ลูก รัก พ่อ, พ่อ แม่ รักลูก, ลูก รัก พ่อ แม่ ออกเสียง ช้าๆ ชัดๆ ให้นักเรียนฝึกออกเสียง ซึ่งผู้เขียนได้ดัดแปลงใช้สไลด์ Microsoft PowerPoint นำภาพที่สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต เป็นภาพ พ่อ แม่ ลูก มาประกอบคำบรรยาย คำว่า พ่อ พร้อมภาพประกอบเป็นภาพพ่อเป็นต้น

รูป 6 ข้อความที่ใช้ฝึกการบันทึกและตัดต่อเสียง

รูป 7 ตัวอย่างสไลด์ฝึกอ่านคำที่ใช้ในการอบรม

ผู้เขียนได้ฝึกให้ครูชาวเมียนมาร์ ได้ฝึกการแทรกเสียง บรรยายลงในสไลด์ สอนวิธีการตั้งค่าการแสดงผลให้เสียง และภาพ แสดงสัมพันธ์กันโดยอัตโนมัติ

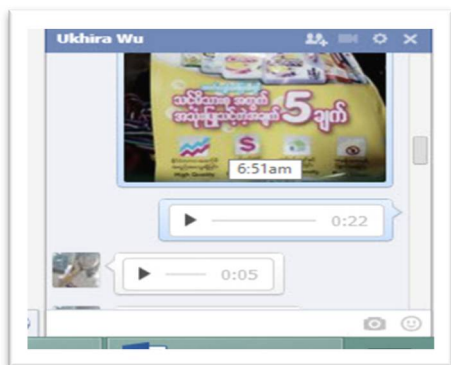
สื่อสังคมออนไลน์กับการเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาต่างชาติ

วิชาการหัวหน้าภาควิชาภาษาไทย อาจารย์ มิ้ม ทิน ได้ให้โอกาสผู้เขียนเข้าสอนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยนำกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบเพลงง่ายๆ ประกอบท่าทาง ไปทดลองให้นักศึกษาทำกิจกรรมเขียนเนื้อเพลงบนกระดาน ร้องนำให้นักศึกษาฟัง 1 รอบ ให้นักศึกษาร้องตาม และให้ทำท่าทางประกอบเพลงให้นักศึกษาดู จากนั้นให้นักศึกษาสองคนมาทดลอง ทำท่าทางประกอบเพลง ให้นักศึกษา นับหนึ่ง สอง เพื่อแบ่งนักศึกษาเป็นสองกลุ่มล้อมวงเป็นสองวงทำกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้การใช้เพลงเป็นสื่อประกอบท่าทาง พบว่า นักศึกษามีความสุขและสนุกกับกิจกรรมนี้มาก นักศึกษาได้ถ่ายวิดีโอและนำมาแชร์ผ่านเฟซบุ๊ก นักศึกษาได้สะท้อนความคิดเห็นด้วยภาษาไทย อังกฤษ และภาษาพม่า ซึ่งผมได้แชร์วิดีโอผ่าน เฟซบุ๊ก ส่วนตัว ทำให้นิสิตจากมหาวิทยาลัยนเรศวรที่ติดตาม เฟซบุ๊ก ของผู้เขียนอยู่ได้แสดงความคิดเห็นร่วมกับนักศึกษาเมียนมาร์

ผู้เขียนได้นำแนวคิดการจัดกลุ่ม Asian Talk เชิญนักศึกษาเมียนมาร์ที่สนใจเข้าร่วมกลุ่ม และประกาศรับสมัครนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ผู้เขียนสอนอยู่ให้ที่สนใจจะสนทนาภาษาไทยกับนักศึกษาชาวเมียนมาร์ ให้นักศึกษาได้สนทนากันผ่านช่องทางการสนทนาแบบข้อความ และกระตุ้นให้นักศึกษาส่งข้อความเสียง ซึ่งเฟซบุ๊ก ในโทรศัพท์มือถือมีฟังก์ชันการสนทนาด้วยเสียง เพื่อให้นักศึกษาเมียนมาร์ได้ฝึกพูดภาษาไทย โดยสนทนาในเรื่องชีวิตประจำวัน ระหว่างนักศึกษาเมียนมาร์กับนักศึกษาไทย

การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ระหว่างนักศึกษาไทยกับนักศึกษาเมียนมาร์ ทำให้นักศึกษาได้ฝึกฝนการสนทนาภาษาไทย ทั้งการสนทนาด้วยข้อความ และสนทนาเสียง ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นการสนทนาแบบเห็นหน้าคู่สนทนาได้ด้วยฟังก์ชัน วิดีโอแชท โดยใช้โปรแกรม Skype ใน เฟซบุ๊ก การเรียนรู้ระหว่างนักศึกษาทั้งสองประเทศทำให้เกิดการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม การสนทนาที่นักศึกษาชาวเมียนมาร์ต้องเรียนรู้วัฒนธรรมของนักศึกษาไทย นักศึกษาไทยก็ต้องเรียนรู้วัฒนธรรมของนักศึกษาชาวเมียนมาร์ เช่น วัฒนธรรมทางสังคม เรื่องการแต่งกาย วัฒนธรรมด้านความเป็นอยู่ วัฒนธรรมด้านอาหารการกิน เป็นต้น

รูป 8 เฟซบุ๊ก Voice Chat กับนักศึกษาเมียนมาร์

การพัฒนาผู้สอนทางด้านการศึกษาด้านด้านเทคโนโลยีการศึกษา

จากการไปเป็นผู้เชี่ยวชาญในครั้งนี้ผู้เขียนได้สนทนากับอาจารย์ภาควิชาภาษาไทย สองท่าน คือ Khin Thida Soe และ Ohnmar Aung หรือชื่อไทยคือ อาจารย์อังเดือน และอาจารย์วันดี ได้ตัดสินใจมาศึกษาต่อในระดับปริญญาโททางด้านเทคโนโลยีการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้อาจารย์ภาควิชาภาษาไทยของ YUFL ได้ศึกษาต่อในด้านการพัฒนาการเรียนการสอน การออกแบบสื่อ และนำสื่อการสอนที่ทันสมัยไปพัฒนาเทคนิคการสอนภาษาไทยให้มีความน่าสนใจเพิ่มขึ้น โดยภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาจะต้องปรับแผนการเรียนให้สอดคล้องกับทางมหาวิทยาลัย

ภาษาต่างประเทศอย่างกึ่ง ที่ยังขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนที่ไม่สามารถให้อาจารย์มาเรียนต่อแบบเต็มเวลาในระยะเวลายาวได้ ดังนั้น อาจารย์ที่ได้รับอนุมัติจากรัฐบาลเมียนมาร์ให้มาเรียนจะต้องเรียนเนื้อหาภาษาไทยให้จบภายใน 1 ปีกับหนึ่งภาคเรียนฤดูร้อนเท่านั้น

สรุป

การออกแบบสื่อการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ ผู้ออกแบบต้องเข้าใจบริบทด้านภาษา และวิธีการเรียนการสอนภาษาไทยของนักศึกษาต่างชาติที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลัก ดังนั้นการออกแบบสื่อโดยอาศัยฐานวิธีคิดแบบคนไทยไม่สามารถใช้ได้กับนักศึกษาต่างชาติที่เรียนภาษาไทย สื่อการสอนที่เคยใช้งานได้กับเด็กไทย ไม่สามารถนำไปใช้ได้กับนักศึกษาต่างชาติ เพราะนักศึกษาต่างชาติจะฟังคำบรรยายไม่ทัน การออกแบบสื่อต้องทำให้ง่าย กิจกรรมฝึกปฏิบัติต้องมีการฝึกทบทวน การเลือกใช้สื่อต้องเหมาะสมกับบริบทของการเรียนการสอนของสถาบัน รวมทั้งการเลือกใช้ซอฟต์แวร์ ต้องสามารถหาได้ง่าย ประเทศเมียนมาร์เริ่มมีการเปิดประเทศมากขึ้น ภาษาไทยเป็นภาษาที่นักศึกษาให้ความสนใจเลือกเรียน และยังขาดแคลนสื่อในการเรียนการสอน ควรที่หน่วยงานทางด้านการเรียนการสอนที่มีความร่วมมือกับประเทศเมียนมาร์จะให้ความสนใจในการพัฒนาสื่อการสอนภาษาไทยเพื่อสนับสนุนการเรียนภาษาไทยอย่างกว้างขวางต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Jonathan Knoder. (2015). 2015 Best Audio Editing Software Review REVIEWS AND COMPARISONS. Retrieved June 16, 2015, from <http://audio-editing-software-review.toptenreviews.com>
- Mark Harris. (2015). Top 5 Free Audio Editors – Free Audio Editing Software. Retrieved June 16, 2015, from <http://mp3.about.com/od/essentialsoftware/tp/bestaudioeditors.htm>